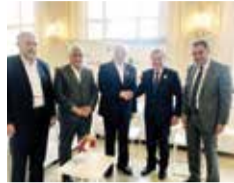

اخبار

مذاکرات مهم نفتی

ایران و مصر

وزیران نفت ایران و مصر در حاشیه هشتمین همایش بین‌المللی اوپک درباره بازار نفت و تجارت انرژی مذاکره کردند.

جواد اوجی وزیر نفت و طارق المولا وزیر نفت و منابع معدنی مصر در حاشیه هشتمین همایش بین‌المللی اوپک دیدار و گفت‌وگو کردند.

همکاری‌های دو جانبه و مبادلات در حوزه تجارت انرژی، فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی از محورهای مذاکرات دو طرف در حاشیه این رویداد بین‌المللی در وین بود.

وزیر نفت ایران و وزیر نفت مصر همچنین درباره صادرات خدمات فنی و مهندسی بویژه در حوزه گاز و گازسوز کردن خودروها تبادل نظر کردند.

نکته مهم آن است که در چند دهه اخیر روابط دیپلماتیک بین مصر و ایران متوقف بود و این موضوع باعث شده است تا با

حل و فصل مشکلات سیاسی بین دو کشور، فضا و زمینه مشترک همکاری در بخش‌های نفت و گاز فراهم شود.

اوجی روز چهارشنبه (هفته گذشته ۱۴ تیرماه) در هشتمین همایش بین‌المللی اوپک و دومین نشست وزارتی با عنوان «سرمایه‌گذاری، تأمین مالی و راهبردهای رشد فراگیر نفت» گفت: یکی از مواردی که اشتیاقم را برای حضور در این همایش بیشتر می‌کند، ارائه دستاوردها و ظرفیت‌های ایران بود، همچنین آماده جذب سرمایه‌گذاران در حوزه‌های بالادست، پایین دست و جمع‌آوری گازهای همراهِ هستیم و از این همکاری استقبال می‌کنیم.

وی با اشاره به اینکه در بهینه‌سازی انرژی نیز پروژه‌هایی در حوزه حمل‌ونقل، صنایع و نیروگاه‌ها تعریف شده است، تصریح کرد: در همه پروژه‌های مربوط به جمع‌آوری گازهای همراهِ، انرژی‌های تجدیدپذیر و بهینه‌سازی مصرف انرژی فراخوان جذب سرمایه‌گذار در داخل و خارج از کشور منتشر شده است و از هر سرمایه‌گذاری در این عرصه استقبال می‌کنیم.

وزیر نفت گفت: سرمایه‌گذاران در این بخش‌ها می‌توانند به مقدار انرژی صرفه‌جویی شده، صادرات داشته باشند که این موضوع می‌تواند برای سرمایه‌گذاران خارجی جذاب باشد.

هشتمین سمینار بین‌المللی اوپک با شعار «به سوی یک گذار انرژی پایدار و فراگیر» میزبان چند نشست وزارتی و میزگرد بلندپایه با حضور وزیران نفت و انرژی کشورهای عضو اوپک و برخی میهمانان ویژه از جمله وزیران نفت و انرژی کشورهای تولیدکننده غیراوپک و مصرف‌کننده، مدیران عامل شرکت‌های بزرگ نفت و گاز جهان، محققان، کارشناسان و جامعه دانشگاهی فعال در حوزه انرژی خواهد بود.

عکس: ایرنا

تیغ دولبه رانت نرخ خوراک برای خام‌فروشی پتروشیمی‌ها

پتروشیمی‌ها که منتفع اصلی در زمینه دستوری شدن نرخ خوراک هستند، با استفاده از افکار عمومی و فشار سهامداران به دنبال ادامه این رویه هستند

گزارش

دنیاست و بخش دوم نیز به دلیل فروش ارزان گاز به بخش خانگی و همچنین ناچیز بودن صادرات گاز، عملاً معادل صفر است و به همین دلیل در وضعیت فعلی گاز طبق فرمول شناور خوراک پتروشیمی‌ها، از همه هاب‌های گازی دنیا پایین تر است.

همچنین در سال گذشته و با شروع جنگ بین روسیه و اوکراین و تحریم گازی روسیه، قیمت گاز در هاب‌های گازی دنیا با افزایش چشمگیری مواجه شد و همین موضوع سبب شد قیمت محصولات زنجیره ارزش نیز افزایش چشمگیری پیدا کند و متانول و اوره با افزایش قیمت جهانی روبه‌رو شود و حتی اوره به دلیل وابستگی شدید تولید کود به اوره و به خطر افتادن امنیت غذایی در نقاط مختلف دنیا، افزایش قیمت بسیار بیشتری را تجربه کرد تا جایی که قیمت جهانی اوره نیز از تنی ۲۱۲ دلار به ۵۷۷ دلار رسید و حاشیه سود پتروشیمی‌های اوره‌ساز حفظ و تقویت شد، ولی به دلیل تنوع مسیرهای تولید متانول از زغال‌سنگ و عدم وابستگی تولید جهانی متانول به گاز، قیمت جهانی متانول از تنی ۲۲۵ دلار به ۲۷۷ دلار رسید و افزایش جدی پیدا نکرد. افزایش تقاضا برای مصارف گاز طبیعی بعد از عبور از همه‌گیری

کرونا، همزمان با وقوع جنگ اوکراین در اروپا باعث افزایش شدید نرخ گاز طبیعی در دنیا بخصوص هاب‌های اروپایی شد.

در پی افزایش قیمت گاز جهانی، هزینه‌های تولید پتروشیمی‌های خوراک گازی نیز افزایش یافت.

شرایط نزولی بازار سرمایه، فشار افکار عمومی و تهدید به تعطیلی بخشی از صنایع تأمین‌کننده ارز، دولت را بر آن داشت که در اقدامی کم‌سابقه و در پی لابی سنگین شرکت‌های پتروشیمی دست به اعمال سقف قیمت ۵ هزار تومان برای فرمول خوراک پتروشیمی‌ها در قانون بودجه ۱۴۰۱ بزند.

در همین رابطه نیز دولت با اعمال سقف ۵ هزار تومانی بر نرخ خوراک پتروشیمی در سال ۱۴۰۱ و تثبیت قیمت نرخ خوراک بر یک عدد ثابت ریالی و حذف فرمول نرخ خوراک پتروشیمی‌ها موجب افزایش رانت خوراک پتروشیمی‌ها شد و این موضوع به یک پاشنه آشیل جدی تبدیل شد.

رانت خوراک گاز پتروشیمی‌ها سبب شده است که بخش مهمی از صنعت پتروشیمی ایران بخصوص در بخش متانولی، به طرز عجیبی خام‌فروش شود که آثار بسیار بدی بر اقتصاد ما برجای گذاشته است. در صنعت پتروشیمی محصولات

صادراتی کشور به دلیل تمرکز بر خام‌فروشی و عدم توسعه زنجیره ارزش به سمت وضعیت نابسامانی رفته است که خروجی آن ارزش بسیار پایین و حدود ۲۶۰ دلاری محصولات صادراتی در هر تن است و در مقابل میزان سرانه واردات به ازای هر تن به بالای ۱۸۰۰ دلار می‌رسد که نشان از وضعیت بسیار بد ارزش افزوده بالای واردات نسبت به خام‌فروشی صادرات کشور دارد.

اصلاح نرخ خوراک می‌تواند منجر به اصلاح خام‌فروشی شود

برای اصلاح این وضعیت در جهت توسعه زنجیره ارزش صنعت پتروشیمی بخصوص زنجیره متانولی و اصلاح نرخ خوراک به نحوی که امکان تداوم تولید در کنار توسعه زنجیره ارزش ایجاد شود، بسیار مهم است.

این در حالی است که فرمول خوراک پتروشیمی‌ها که یک فرمول ۱۰ ساله برای تعیین نرخ گاز پتروشیمی‌ها است در طول ۳ سال گذشته به طور کامل کنار گذاشته شده و از طرفی به دلیل وابستگی کامل این نرخ به قیمت هاب‌های گازی جهانی و همچنین قیمت فروش داخلی گاز، به تنهایی امکان قیمت‌گذاری نرخ خوراک و سوخت گاز صنایع را نخواهد داشت.

در صنعت پتروشیمی محصولات صادراتی

کشور به دلیل تمرکز بر خام‌فروشی و عدم توسعه زنجیره ارزش به سمت وضعیت نابسامانی رفته است که خروجی آن ارزش بسیار پایین و حدود ۳۶۰ دلاری محصولات صادراتی در هر تن است و در مقابل میزان سرانه واردات به ازای هر تن به بالای ۱۸۰۰ دلار می‌رسد که نشان از وضعیت بسیار بد ارزش افزوده بالای واردات نسبت به خام‌فروشی صادرات کشور دارد.

راهکاری برای برون رفت از وضعیت نابسامان فعلی پتروشیمی‌ها

بنابراین پیشنهاد مشخص برای اصلاح این وضعیت و رهایی از قیمت‌گذاری دستوری و سلیقه‌ای نرخ خوراک، تصویب فرمول جدیدی برای نرخ خوراک مرتبط با قیمت منطقه‌ای گاز در ایران است. بدین ترتیب به جای اینکه فرمول نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به وسیله نرخ میانگین هاب‌های جهانی تعیین شود، علاوه بر فرمول نرخ خوراک پتروشیمی‌ها مصوب سال ۱۳۹۴، یک شرط دیگر بر فرمول اعمال شود به این صورت که قیمت فرمول خوراک پتروشیمی‌ها متناسب با قیمت هاب گازی منطقه خلیج فارس نیز تعیین شود.

پیشنهاد اصلی در این زمینه اصلاح نرخ خوراک بر اساس فرمول مصوب نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در سال ۱۳۹۴ و با ایجاد کف ۶۰ درصد و سقف ۸۰ درصد میانگین وزنی قیمت صادرات و وارداتی گاز ایران به عنوان معیاری از قیمت‌ها گازی منطقه خلیج فارس است که به این ترتیب نه تنها قیمت نرخ خوراک پتروشیمی‌ها اصلاح خواهد شد و دیگر شاهد رانت خوراک نخواهیم بود، از طرف دیگر از قیمت‌گذاری دستوری و سلیقه‌ای نرخ خوراک پتروشیمی نیز رهایی خواهیم یافت و صنایع نیز با یک فرمول پیش‌بینی‌پذیر و بدون ایجاد نرخ دستوری یا سلیقه‌ای امکان برنامه‌ریزی صنعتی خواهند داشت.

بازی پتروشیمی‌ها با سهامداران و دولت

رضا گلستانی، کارشناس بازار سرمایه، درباره نرخ خوراک پتروشیمی‌ها گفت: در سال‌های مختلف از یک فرمول برای تعیین نرخ خوراک استفاده می‌شد که کارایی نسبتاً خوبی داشت، اما دولت در سه سال گذشته این فرمول را کنار گذاشته است. وی ادامه داد: راهکار جایگزین دولت در این زمینه تعیین کف و سقف و اعمال قیمت‌گذاری دستوری برای نرخ خوراک بوده است. این موضوع دولت را از دستیابی به درآمد قابل توجهی منع کرده است.

این کارشناس بازار سرمایه تأکید کرد: پتروشیمی‌ها که منتفع اصلی دولت در زمینه دستوری شدن نرخ خوراک هستند، با استفاده از افکار عمومی و فشار سهامداران به دنبال ادامه این رویه هستند. گلستانی تصریح کرد: دولت برای نرخ‌گذاری نرخ خوراک باید به فرمول سال ۱۳۹۴ پایبند باشد یا یک فرمول جدید برای این موضوع تعیین کند.

با توجه به نوسان نرخ گاز و محصولات، تعیین قیمت ثابت می‌تواند منجر به توزیع رانت برای عده‌ای و زیان دیدن عده‌ای دیگر شود. بنابراین گزارش، حال باید دید دولت برای حل مشکل ایجاد شده از سوی خود که همان تعیین دستوری نرخ خوراک بوده است، چه راهکاری ارائه خواهد کرد.

بر همین اساس فاز نخست نخستین خط لوله انتقال آب در سال ۱۳۹۹ اجرا شد و قرار است سایر طرح‌های انتقال آب نیز به تدریج اجرا شده و بخش مهمی از آب مورد نیاز استان‌های کم‌آب شرقی و مرکزی کشور از طریق دریای عمان و خلیج فارس تأمین شود.

برای اجرای این طرح‌ها حدود ۳۷۰۰ کیلومتر لوله‌گذاری خواهد شد که آب خلیج‌فارس و دریای عمان را به هفت استان تعیین‌شده، منتقل می‌کند. هم‌اینک، طرح انتقال آب دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان در مجلس مصوب و مقرر شده است. عملیات اجرایی این طرح بزرگ در بخش دریا و آبگیرها با سرعت به انتها برسد که پیشرفت این پروژه هم‌اکنون

طرح انتقال آب از دریای عمان و خلیج‌فارس قرار است در گام نهایی، منابع آبی جدید هفت استان هرمزگان، کرمان، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، یزد، اصفهان و سیستان و بلوچستان را تأمین کند و آن‌طور که رئیس‌جمهور اعلام کرده در یک سال گذشته به اندازه چند سال روی انتقال آب خلیج‌فارس کار شده است. به گزارش ایسنا، افزایش بحران‌های آبی در طول چند سال گذشته منجر به تسریع در طرح‌های انتقال آب از خلیج‌فارس و دریای عمان به فلات مرکزی ایران شد. هدف از اجرای این طرح‌ها تأمین آب استان‌ها در بخش‌های شهری، کشاورزی و صنعتی است.

گام بزرگ دولت سیزدهم در رفع عطش هفت استان کشور

در این ناحیه احداث می‌شوند. طبق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته طی چهار سال آینده میزان تولید آب توسط آب‌شیرین‌کن‌های کشور در جوار دریا شش برابر خواهد شد.

سید ابراهیم رئیسی - رئیس‌جمهور - در سفر خود به کرمان، در همین رابطه اعلام کرد که در یک سال گذشته به اندازه چند سال روی انتقال آب کار شده و اگر به همین شکل پیش برود ظرف چند ماه آینده در شهرهایی که منتظر این آب هستند وارد مرحله بهره‌برداری می‌شویم.

به نظر می‌رسد که عزم دولت سیزدهم برای افتتاح طرح‌های انتقال آب جدی باشد و در آینده نزدیک شاهد خبرهای خوبی در این حوزه باشیم.